

James Hawes

**Trumpa
Vokietijos istorija**

Iš anglų kalbos vertė
Audronė Kairienė

Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras
Vilnius, 2022

Versta iš:

James Hawes „The Shortest History of Germany“, 2018

Iliustracijos ir žemėlapiai James Nunn

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais internete, platinti jo kopijas – parduoti, nuomoti, teikti panaudai, be autoriaus sutikimo išleisti ir versti. Taip pat draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2017 by James Hawes

© Audronė Kairienė, vertimas, 2022

© Romas Dubonis, meninis apipavidalinimas, 2022

© Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2022

ISBN 978-5-420-01848-4

TURINYS

Dedikacija — 6

Pratarmė — 7

Priešistorė — 9

Pirma dalis — 13

Pirma pusė tūkstantmečio. 58 m. pr. Kr.–526 m. po Kr.
Romėnai sukuria germanus, ir germanai užvaldo Romą

Antra dalis — 39

Antra pusė tūkstantmečio. 526–983 m.
Germanai atkuria Romą

Trečia dalis — 57

Trečia pusė tūkstantmečio. 983–1525 m.
Kova dėl Vokietijos

Ketvirta dalis — 85

Ketvirta pusė tūkstantmečio. Nuo 1525 m. iki dabarties
Vokietija eina dviem kryptimis

Apie autorių — 251

Padėkos — 252

Pratarmė

Kada, jei ne dabar?

Vakarų pasaulis nenumaldomai atsitraukia. Anglosaksų valstybės, didelės ir mažos, grimzta į fantazijas apie prarastą didybę. Europos populistai garsiai šaukia apie klastingos Sistemos, valdomos nematomų betaučių lėlininkų, sukeltą imigraciją ir globalizaciją. Caras Vladimiras, nors vargu ar tikėdamasis sėkmės, įsitraukė į savo nesibaigiantį Didįjį žaidimą ir verčia Baltijos bei Vyšegrado valstybes drebėti iš baimės. 1998–2005 m. veikęs Vokietijos užsienio reikalų ministras, atrodo, nieko gero nebesitiki:

Europa pernelyg nusilpusi ir susiskaldžiusi, kad strategine galia prilygtų Jungtinėms Valstijoms, o be JAV lyderystės Vakarai neatsilaikys. Taigi, Vakarų civilizacija, kaip ir bet kokia gyvybė šiandienos pasaulyje, beveik neišvengiamai išnyks tiesiog mūsų akyse.

Joška Fišeris (Joschka Fischer), *Vakarų pabaiga*,
2016 m. gruodžio 5 d.

Tuo tarpu *New York Times* antraštė klausia: ar gali būti, kad Vokietijos kanclerė Angela Merkel yra paskutinė liberaliųjų Vakarų gynėja?

Vokietija? Šalis, kur dar yra gyvų liudininkų, kaip Adolfas Hitleris kvazidemokratinio būdu (nors ir padedamas tik labai siauros rinkėjų grupės, kaip išsiaiškinsime vėliau) tapo valstybės vadovu, sukėlusiu viską naikinantį karą, siekiant pragaiš-

tingo rasinio dominavimo. Ar gali Vokietija taip drastiškai pasikeisti vienos kartos akyse?

Taip, gali. Bet kad tai suprastume, taip pat suvoktume, kodėl Vokietija dabar gali būti paskutinė mūsų viltis, privalome atmesti visa tai, ką įsivaizduojame žiną apie Vokietijos istoriją, ir ją pažinti iš naujo.

Taigi, pradėkime nuo pradžių pradžios. Ar net nuo dar ankstesnių laikų – nuo priešistorės.